

DIGTE I TRÆ / POEMS IN WOOD

— *Skulpturer af / Sculptures by*
Sigurjón Ólafsson

Nordatlantens
Brygge

DIGTE I TRÆ / POEMS IN WOOD

Skulpturer af Sigurjón Ólafsson /

Sculptures by Sigurjón Ólafsson

21/5–11/9 2022

Sigurjón Ólafsson (1908-1982)

04 FORORD / PREFACE

Birgir Thor Møller

**06 DIGTE I TRÆ
/ POEMS IN WOOD**

Kunsthistoriker

**Björn Th. Björnsson om Sigurjón
Ólafssons skulpturer**

/ Art historian

**Björn Th. Björnsson on Sigurjón
Ólafsson's sculptures**

14 SIGURJÓN ÓLAFSSON

**Kurator Birgitta Spur om
kunstnerens liv og arbejde**

**/ Curator Birgitta Spur on the
life and work of the artist**

28 BIOGRAFI / BIOGRAPHY

30 MUSEER / MUSEUMS

DK Hver gang jeg er i Reykjavik, går jeg mig en tur ud til Laugarnes i udkanten af byens centrum. Der ligger Sigurjón Ólafsson Museet – med en storslået udsigt til havet og bjergene, der omkranser byen, og med en mageløs samling af billedhuggerens værker.

Jeg voksede op i 1970'ernes Reykjavik, og under en søndagstur med min far besøgte vi Sigurjón Ólafsson (1908-82). Dengang lå kunstnerens hjem og atelier på næsset, hvor museet nu ligger. På pladsen foran huset lå nogle lange jernsøjler, som han arbejdede på. De vakte prompte min interesse og fascination. I mine 6-årige øjne virkede de både massive og konkrete og samtidig flygtige og eventyragtige i deres abstrakte formsprog. Og jeg fik lov til at kravle på dem, og jeg drømte mig til fjerne verdner. I dag står nogle af hans mindre skulpturer foran museet og strækker sig mod himlen. Hver gang jeg ser dem, glædes jeg ved gensynet, alt imens de antænder nye tanker og billeder i mig. For de er altid i dialog med både deres omgivelser – naturen, vejret, lyset – og den kunsthistorie, de indgår i.

Ovenpå sine studier ved Kunstakademiet i København blev Sigurjón Ólafsson en del af den danske avantgarde i 1930'erne. I 1945 flyttede han tilbage til Island og fik stor betydning for udviklingen af den islandske modernisme. Han holdt også en fortsat tæt forbindelse til den danske kunstscene, og hans værker findes i dag på flere danske kunstmuseer. Og i min dagligdag på Nordatlantens Brygge bliver jeg jævnligt modtaget af hans skulptur *Hilsen* (1976), der står centralt i den islandske ambassades foyer. Dens abstrakte figur rækker ud efter én, kigger nærmest tilbage på én, byder én velkommen.

Sigurjón Ólafsson udførte mange monumenter, portrætbuster, stenskulpturer og en mængde træskulpturer. Og det er med stor glæde, at vi her præsenterer et skarpt udvalg af hans værker i træ. At arbejde med træ gav Ólafsson inspiration til et frit og spontant udtryk, hvis digteriske abstraktioner altid arbejder videre i tilskueren.

En stor tak til udstillingens kurator, kunstnerens enke, Birgitta Spur. Hun stiftede i 1984 Sigurjón Ólafsson Museet i Reykjavik, og hun har i årtier formidlet hans kunst, både i Island og internationalt. Uden hende havde det været svært for os at realisere vores drøm om en Sigurjón Ólafsson-udstilling og at kunne præsentere jer for hans enestående digte i træ.

Birgir Thor Møller,
Programredaktør, Nordatlantens Brygge

UK Every time I am in Reykjavik, I take a walk out to Laugarnes just beyond the centre of the town. There is the Sigurjón Ólafsson Museum – with a magnificent view over the sea and the mountains that encircle the town and with an incomparable collection of the sculptor's works.

I grew up in 1970s Reykjavik, and on one Sunday drive with my father we visited Sigurjón Ólafsson (1908-82). At that time the artist's home and studio was situated on the promontory where the museum is today. In the yard in front of the house laid some long iron pillars that he was working on. They immediately awoke my interest and fascination. In the eyes of a six-year-old they seemed massive and concrete and at the same time ephemeral and fairytale-like in the abstract idiom of their form. And I was allowed to clamber around on them, dreaming of distant worlds. Today, reaching up to the sky, some of his smaller sculptures stand in front of the museum. Each reencounter with them gives me fresh pleasure, lighting up new thoughts and images in me. For they are always in a dialogue with both their surroundings – nature, the weather, the light – and with the art history of which they are part.

After his studies at the Royal Academy of Fine Arts in Copenhagen, Sigurjón Ólafsson became part of the Danish avantgarde in the 1930s. In 1945 he moved back to Iceland, where he had a significant impact on the development of Icelandic modernism. He also continued to keep close ties with the Danish art scene, and today his works are to be found in several Danish art museums. And in my daily work at Nordatlantens Brygge I am regularly greeted by his sculpture *Greetings* (1976), which stands centrally placed in the foyer of the Icelandic Embassy. Its abstract figure reaches out to one, almost looks back at one, welcomes one.

Sigurjón Ólafsson created many monuments, portrait busts, stone sculptures and a multitude of wooden sculptures. And it is with great pleasure that we present a fine selection of some of his sculptures in wood. Working with wood gave Ólafsson inspiration to a free and spontaneous expression, whose poetic abstractions always continue to work within the spectator.

We owe much gratitude to the curator of the exhibition, the artist's widow, Birgitta Spur. In 1984 she founded the Sigurjón Ólafsson Museum, Reykjavik, and for decades she has mediated his art, both in Iceland and internationally. Without her it would have been difficult for us to realise our dream of hosting a Sigurjón Ólafsson exhibition and to present to you his unique poems in wood.

Birgir Thor Møller,
Programme Editor, The North Atlantic House

DIGTE I TRÆ / POEMS IN WOOD

Kunsthistoriker Björn Th. Björnsson om Sigurjón Ólafssons skulpturer

Art historian Björn Th. Björnsson on Sigurjón Ólafsson's sculptures

DK Sigurjón Ólafssons skulpturer er verdenskunst i ordets reneste betydning, fostret som de er af det frugtbare samspil mellem stof, tanke og form, der hæver ethvert kunstværk over tid og sted.

Her bliver en idé aldrig tvunget frem, men vækkes til live gennem arbejdet med materialet, ofte vittig og kåd, som hos den der i sin suveræne frihed ikke skal bede nogen om forlov, blot spørge sin egen tanke og hånd.

Kun arbejdet kan skænke en kunstner frihed; og Sigurjón Ólafsson har tilkæmpet sig denne frihed gennem et halvt århundredes uophørligt arbejde, lige fra den gang hans *Arbejder* svingede hakken og bragte ham guldmedaljen fra Kunstakademiet i København 1930. Hvert afsnit af hans lange kunstnerbane har fået sin specielle karakter gennem materialet, ler og gips, sandsten, granit, basalt og dolerit, metal, beton og nu til sidst træ. Hvor mange andre halvfjerdsårige spagfærdigt sidder fast i den gamle skure, er der ingen tøjler der binder Sigurjón i hans leg med træet, der i opfindsomhed og kådhed næppe har sin lige. Disse værker er hans dialog med en stor klump drivtømmer eller en ormædt planke – eller også et højtideligt stykke ædelt træ af præsteslægt: Hvem er du? Hvad

UK Sigurjón Ólafsson's sculptures are world art in the strictest sense of the term, nurtured as they are by the fruitful interplay of material, idea and form that raises any artwork above time and place.

Here an idea is never forced into being but is woken to life through the work with the material, often witty and lively as with someone who in sovereign freedom doesn't need to request permission from others but merely to question his own idea and hand.

Only work can give an artist freedom; and Sigurjón Ólafsson has won himself this freedom through half a century's unceasing work, right from the time when his *Labourer* swung that pick and won him the Gold Medal from the Royal Academy of Fine Arts in Copenhagen in 1930. Each section of his long artistic career has acquired its own special character through the material: clay and plaster, sandstone, granite, basalt, dolerite, metal, concrete and now, finally, wood. Where many other septuagenarians stay meekly stuck in their old routines, Sigurjón remains unfettered in his treatment of wood, which is probably without parallel in its playful inventiveness. The works are his dialogue with a big lump of driftwood or a worm-eaten plank

var du? Hvad vil du være? Og træet svarer med en lille uransagelig kvist eller en rask knejsen, eller også står tømmeret pludselig på hovedet, med den gengangeragtige rod lige op i luften. Og træet har for øjnene af kunstneren prisgivet sig en ny omvæltning og genfødelse. Hvis man betegner Sigurjóns tidligere værker med tempo allegro og majestoso, så er dette afsnit af hans kunst en ren scherzo – og oven i købet con brio.

Atlanten er en dyrekøbt forhindring for en islandsk billedhuggers berømmelse. Her kører der intet tog, ingen bil fra Laugarnes til Paris, Venedig eller Rom. På invitationer har det ikke skortet, men desværre heller ikke på udgifter. Havet har forhindret omverdenen i at få del i denne kunstners skaberværker, som således er blevet forbeholdt til glæde for os alene. I stedet har det så bragt ham dette dyrebare gods, drivtømmeret, som en slags skadeserstatning.

Historien om Sigurjón og Havet har ligheder med vor gamle gode drage i vikingetidens træskærerarbejder, den bider sig selv i halen. Sigurjón voksede op ved stranden til verdenshavet, hvor brændingen kaster manganen en trækævl på land. Også efter han kom hjem fra Danmark har han boet ved havet, og næsten nede i det når det stormer ved højvande, og det gjorde han såmænd også i København, selvom Nyhavn ikke ligner Einarshavn på Eyrarbakki – og får drivgods af en anden art.

Men så sker der det, som han står og hugger i gråstenen med mejsel i hånd, at en uventet forhindring lægges på hans livsbane. Han bliver syg og må opholde sig på sanatoriet Reykjalandur i godt to år. Når han kommer hjem er afsnittet med granitten forbi, og dermed også stenstøvet. Hvad nu? Skulle der nu sættes et endeligt punktum for billedhuggerens karriere?

Her bekræftes endnu engang de ord, Voltaire lægger Candide i munden, at alt her i verden vendes til gavn.

– or, indeed, a solemn piece of wood of sacerdotal descent: Who are you? What do you want to be? And the wood responds with an inscrutable little twig or a resolute upward movement, or the wood suddenly stands on its head, with its revenant root up in the air. And before the artist's eyes the wood has abandoned itself to a new revolution and rebirth. If one were to designate the tempo of Sigurjón's earlier work as allegro and majestoso, then this section is pure scherzo – con brio to boot.

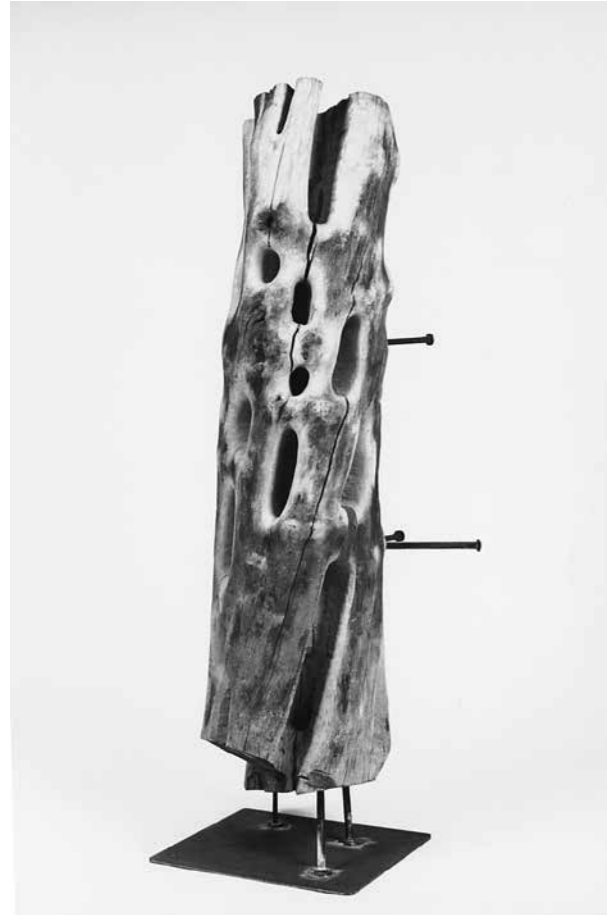
The Atlantic is an expensive barrier to an Icelandic sculptor's fame. Here there are no trains. No cars from Laugarnes to Paris, Venice or Rome. There has been no lack of invitations nor, unfortunately, of expenses. The sea has prevented the surrounding world from having a part in this artist's creative works, which have therefore been reserved for our sole pleasure. Instead, it has brought him this precious material, the driftwood as a kind of compensation.

The story of Sigurjón and the sea bears similarities with our good old dragon in the wood carvings from the Viking era, the dragon that bites itself in its tail. Sigurjón grew up by the coast of the ocean, whose surf throws many a log ashore. He also lived by the sea after he had returned home from Denmark, almost down in it at high tide in stormy weather, and he did so as well when he lived in Copenhagen, although Nyhavn doesn't resemble Einarshavn on Eyrarbakki – and receives driftwood of a different kind.

And then it happens, as he is standing there chipping away at the granite with his chisel, that the path of his life is blocked by an unexpected obstacle. He falls ill and must remain in a sanatorium for a good two years. When he comes home, the granite chapter is over and with it also the dust particles. What now? Is this a full stop for his career as a sculptor?

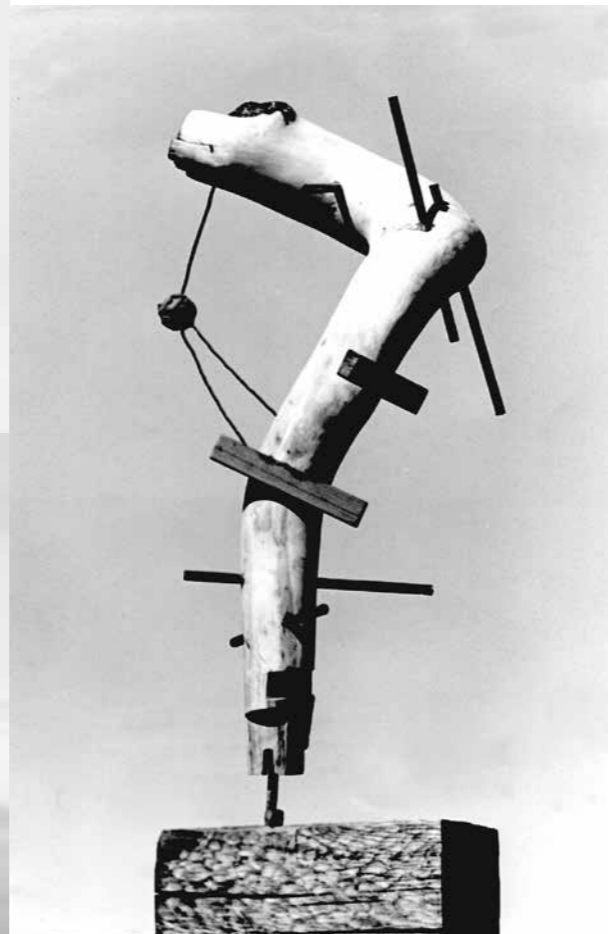
Karrusel/Merry-Go-Round, 1976, træ/wood, 85x90x82 cm. LSÓ 079. Privateje.

← *Træstamme fra vestbyen/Trunk from West-Side Reykjavik*, 1973, træ-jern/wood-iron, 136x51x49 cm. LSÓ 057. Privateje.

↙ *Sengeliggende/Bedridden*, 1980, træ/wood, 94x96x57 cm. LSÓ 123. Privateje.

↓ *Jacobsstigen/Jacob's Ladder*, 1958, birketræ-jern/birchwood-iron, h. 100 cm. LSÓ 1160. Privateje.

↑ *Fristelser/Temptations*, 1982, træ/wood, 130x54x32 cm. LSÓ 146. Privateje.

↗ *Elverpige/Elf Maid*, 1982, træ/wood, 119x50x35 cm. LSÓ 148. Privateje.

→ *Blomsten/The Flower*, 1981, træ/wood, 55x42x41 cm. LSÓ 139. Privateje.

⊞ *Kolos på jernfødder/Oak Trunk*, 1962, træ-jern/wood-iron, 53x123x32 cm. LSÓ 032. Privateje.

↑ *Drage/Dragon*, 1978, træ/wood, 138x19x13 cm. LSÓ 094. Privateje.

← *Bølgen/The Wave*, 1981, træ/wood, 157x58x61 cm. LSÓ 125. Privateje.

En underlig ormstukken planke flød op på klipperne under hans vindue, og da han kom til Eyrarbakki for at grave sin køkkenhave, var der en træstamme, kommet fra Amazon eller Sibirien, der havde et personligt budskab til ham. Og med sit levende sind gav han sig til at tale med disse gæster langvejs fra.

Litteraturens forskere siger, at det fuldendte digt er kort og fremfor alt enkelt. Men dog sådan at det rummer alle dimensioner i de menneskesind, som åbner sig for det. Sigurjóns digte i træ, knappe, tredimensionerede, er netop af denne art. De er tænkt med øjnene, rimet med underfundighed, men i hver eneste nagle og i hver kile sitrer en kunstners vågne livsfølelse.

Ovenstående er en lidt forkortet udgave af en artikel bragt i katalog til en separatudstilling af Sigurjóns værker, arrangeret af Islandske billedkunstneres forbund og Reykjavik Kunstfestival 4. til 22. juni 1980. Den har først her fået titlen "Digte i træ".

Björn Th. Björnsson (1922-2007). Islandsk kunsthistoriker, uddannet ved universiteterne i London, Edinborg og København. Forfatter til det første grundlæggende værk om Islands kunsthistorie, *Íslenzk Myndlist I-II* (1964 og 1973). Var lektor i kunsthistorie ved Islands universitet og leder af universitetets kunstsamling, forfatter til talrige biografier og kunsthistoriske udgivelser samt skønlitterære værker. Gennem en årrække producerede Björn Th. Björnsson populære kulturprogrammer for islandsk radio og tv.

Here once again we find confirmation of the words Voltaire puts in Candide's mouth that all is for the best in the best of all possible worlds. A strange worm-eaten plank floats up under his window, and when he arrives in Eyrarbakki to dig his kitchen garden, there is a tree trunk that has arrived from the Amazon or Siberia, which has a personal message for him. And with his living mind he starts to speak with these visitors from afar.

Literary scholars say that the perfect poem is short and, above all, simple. Nevertheless such that it contains all the dimensions in the human mind that open up to it. Sigurjón's poems in wood, tight-lipped, three-dimensional, are precisely of this kind. They are thought with the eyes, rhymed with subtlety, but in each spike and in each wedge an artist's sense of life is vibrating.

The above is a slightly abridged version of an article brought in a catalogue for a separate exhibition of Sigurjón's works arranged by the Association of Icelandic Visual Artists and Reykjavik Art Festival, 4- 22 June 1980. It is only here that it has been given the title "Poems in Wood".

Björn Th. Björnsson (1922-2007). Icelandic art historian, educated at the University of London, the University of Edinburgh and the University of Copenhagen. Author of the seminal work on Icelandic art history, *Íslenzk Myndlist I-II* (1964 and 1973). Lecturer in art history at the University of Iceland and director of the university's art collection, author of numerous biographies and art-historical publications along with works of fiction. Over a lengthy period Björn Th. Björnsson produced popular cultural programmes for Icelandic radio and tv.

SIGURJÓN ÓLAFSSON

Kurator Birgitta Spur om kunstnerens liv og arbejde

Curator Birgitta Spur on the life and work of the artist

DK Sigurjón Ólafsson blev født i 1908 som den yngste af seks søskende i den sydirlandske fiskerby Eyrarbakki, hvor han voksede op under beskedne kår. Faderen var landarbejder og fisker, og også moderen arbejdede uden for hjemmet. Selv har han fortalt at han oplevede en barndom præget af frihed i nær forbindelse med naturen og naturkræfterne ved det åbne Atlanterhav.

Fra sin tidligste barndom havde Sigurjón snittet i træ og tegnet, og det fortælles at han i sandet på strandbredden tegnede karikaturer af personer, som kammeraterne så skulle identificere. En af hans lærere i folkeskolen var opmærksom på hans udsædvanlige evner og støttede ham i beslutningen om at blive kunstner.

I 1923 flyttede Sigurjón Ólafsson med sin familie til Reykjavík. Samtidig med at han som malerlærling gik på håndværkerskolen, modtog han undervisning af maleren Ásgrímur Jónsson (1876-1958) og Islands første billedhugger Einar Jónsson (1874-1954), hvis museum netop var blevet åbnet for publikum.

Som nittenårig rejste han til København og blev optaget på Kunstakademiets billedhuggerskole hos

UK Sigurjón Ólafsson was born in 1908 as the youngest of six siblings in the fishing village of Eyrarbakki on the south coast of Iceland, where he grew up in modest circumstances. His father was an agricultural labourer and fisherman, and his mother also worked outside their home. Sigurjón often talked about his free childhood where he had been in close contact with nature and the open Atlantic Ocean.

Sigurjón had carved in wood and drawn from his earliest childhood, and it is told that he had drawn caricatures on the beach of people that his comrades should then identify. One of his teachers at the local school noted his unusual abilities and supported him in his decision to become an artist.

In 1923 Sigurjón Ólafsson and his family moved to Reykjavík. At the same time as he was in vocational training as a painter's apprentice, he received teaching from the painter Ásgrímur Jónsson (1876-1958) and Iceland's first sculptor Einar Jónsson (1874-1954), whose museum had just been opened to the public.

At the age of 19 Sigurjón travelled to Copenhagen and was admitted to the School of Sculpture at the Royal

professor Einar Utzon-Frank. Her blev hans talent hurtigt påskønnet, hvilket blandt andet resulterede i at han i 1930, efter kun to års studier, fik tildelt Akademiets guldmedalje for en to meter høj skulptur af en arbejder, der svinger sin hakke højt hævet over hovedet. Skulpturen rummer interessante spændinger mellem det klassiske formsprog og tidens social-realistiske tendenser.

Efter et år i Rom (1931-1932) og fortsatte studier i Danmark tog Sigurjón afgangseksamen fra Kunstakademiet i 1935 med en skulptur af en stående kvinde, *Venus* (1935), som i sin forenkede puristiske form brød med tidens normer. Samme år udstillede han på Kunstnernes Efterårsudstilling kæmperelieffet *Der stables klipfisk*, der måler 4x3 meter. Motivet, der er hentet fra Island, viser kvindernes arbejde med klipfisken, der på det tidspunkt var Islands vigtigste eksportvare. Værket er knyttet til Islands erhvervshistorie og er samtidig en hyldest til arbejderkvinderne. Det vakte stor opsigt i Danmark og blev betegnet som „helt igennem en monumental studie i plastisk rytmik“.

I kraft af sin håndværksmæssige overlegenhed og kunstneriske indfølelse blev Sigurjón en eftertragtet assistent for andre kunstnere ved udførelsen af monumentale opgaver, herunder: Anne Marie Carl-Nielsen (*Carl Nielsen mindesmærket* ved Østerport), Johs. C. Bjerg (*Agnete og havmanden*), og E. Utzon-Frank (*Tyren til Kødbyen*, *Thorvaldsen monumentet* og restaureringen af Lamoureux' rytterstatue af Christian 5. på Kongens Nytorv).

Det er karakteristisk for Sigurjón Ólafssons udvikling, at han arbejdede seriøst med portrætkunsten samtidig med at han forsøgte sig med nye udtryksformer, der ledte hen mod ren abstraktion. Med sit usædvanlige kreative talent magtede han at give slip

Danish Academy of Fine Art under Professor Einar Utzon-Frank. Here his talent was soon recognised. Among other things, this resulted in his being awarded the Academy's Gold Medal in 1930 after only two years of study for a two-metre-tall sculpture of a worker swinging his pick high above his head. The work contains interesting tensions between classical formal idioms and contemporary social-realistic trends.

After a year in Rome (1931-1932) and continued studies in Denmark Sigurjón graduated from the Academy in 1935 submitting for his finals a sculpture of a woman standing, *Venus* (1935), which in its simplified purist form represented a break with the period's norms. In the same year he exhibited at the Artists' Autumn Exhibition the giant relief *Stacking Salt Fish*, which measures 4x3 metres. The locally inspired motif shows women working with the salt cod, at that time Iceland's most important export commodity. The work is linked to Iceland's trading history and is at the same time a tribute to its women workers. This work evoked great attention in Denmark and was at the same time called "in its entirety a monumental study in plastic rhythm".

Thanks to his craftsmanship and artistic empathy Sigurjón was much in demand as assistant for other artists in the execution of monumental commissions, including: Anne Marie Carl-Nielsen, *Carl Nielsen mindesmærket* [The Carl Nielsen Memorial] at Østerport, Johs. C. Bjerg, *Agnete og havmanden* [Agnete and the Merman], and E. Utzon-Frank, *Tyren til Kødbyen* [The Bull for the Meat Market], *Thorvaldsen monumentet* [The Thorvaldsen Monument] and the restoration of Lamoureux' equestrian statue of Christian V at Kongens Nytorv.

It is characteristic of Sigurjón Ólafsson's development that he was working seriously on portraits at the same

Der stables Klipfisk/Stacking Salt Fish, 1934-35, beton/concrete, 400x300 cm, LSÓ 1034. Opstillet/erected 1954, Reykjavík.

Fodboldspillere/Footballers, 1936, bronze, 100x90x40 cm. LSÓ 247. Sigurjón Ólafsson Museum/The National Gallery of Iceland.

på det klassiske udtryk, indoptage modernismen og frigøre de værdier i skulpturen, som han fandt vigtige, herunder bevægelse og en forenklet fri form. Allerede i 1936 gør han sig bemærket ved en skulptur af to fodboldspillere, der synes at have ophævet tyngdekraften og svæver frit i luften.

I løbet af 1930'erne og 1940'erne var Sigurjón en betydelig del af den danske avantgarde. Han deltog i nævneværdige udstillingssammenhænge blandt andet Linien og Helhesten, men også møbelarkitekten Finn Juhl satte stor pris på Sigurjóns værker og valgte ofte at lade sine møbler udstille sammen med dem.

Kunsthistorikeren Sigurd Scultz (1894-1980), der interesseret fulgte Sigurjóns kunstneriske udvikling, har peget på at omplantningen fra Island til Danmark havde haft betydning for Sigurjóns evne til at omstille sig og tilpasse sig andre livsformer, noget der kom til udtryk i hans eksperimenterende formsprog. Således skriver Schultz i sin artikel om Sigurjón til Weilbachs kunstnerleksikon 1949: „Nitten år gammel gjorde han springet over til den moderne storby. Dette har utvivlsomt haft indgribende betydning for hans kunstneriske psyke, omskifteligheden i hans plastiske opfattelse, hans smidige indlevelsessevne over for andre kunstneriske synsmåder, hele hans åndelige livlighed. Måske har det også været medvirkende til den formelle overlegenhed, der karakteriserer alle hans arbejder, hans elegance som formkunstner. [...] I den tid Ólafsson virkede i Danmark var han en af sit slægtleds mest begavede og på sin vis mest selvstændige billedhuggere.“

For at give et indtryk af spændvidden i Sigurjóns kunst kunne man nævne hans værker fra et enkelt år, for eksempel 1939 – året hvor han fik Eckersbergmedaljen for portrættet *Min mor*, som han modellerede under et ophold i Island i 1938. Eksemplarer i bronze blev

time as he was trying out new forms of expression that pointed towards pure abstraction. With his unusual creative talent he was able to drop classical expression, absorb modernism and liberate the values in sculpture that he found important, including movement and a simplified free form. Already in 1936, he attracted attention with a sculpture of two football players who seem to have annulled the force of gravity and to be hovering freely in the air.

During the 1930s and 1940s Sigurjón was an important figure in Danish avantgarde. He participated in noteworthy exhibitions, for instance *Linien* and *Helhesten* [The Hell-Horse], while the architect and furniture designer Finn Juhl had a high opinion of Sigurjón's works and often chose to have his furniture exhibited with them.

The art historian Sigurd Schultz (1894-1980), who followed Sigurjón's artistic development with interest, has pointed out that being replanted from Iceland to Denmark had an effect on Sigurjón's ability to adapt himself and adjust to other ways of living, and that this came to expression in his experiments with form. Thus, Schultz writes in his article on Sigurjón for Weilbach's art lexicon (1949): "Nineteen years of age he made the leap over to the modern megapolis. This has undoubtedly had a radical effect on his artistic psyche, the fluidity in his plastic perception, his flexible empathy towards other artistic approaches, his entire spiritual vitality. Perhaps this has also contributed to the formal superiority that characterises his works, the elegance of his artistic form. [...] In the period when Ólafsson was working in Denmark, he was one of his generation's most gifted and in its own way most independent sculptors."

To give an impression of the range of Sigurjón's art one might mention his works from a single year, for

indkøbt af Statens Museum for Kunst, Moderna Museet, Stockholm, og Islands Nationalgalleri.

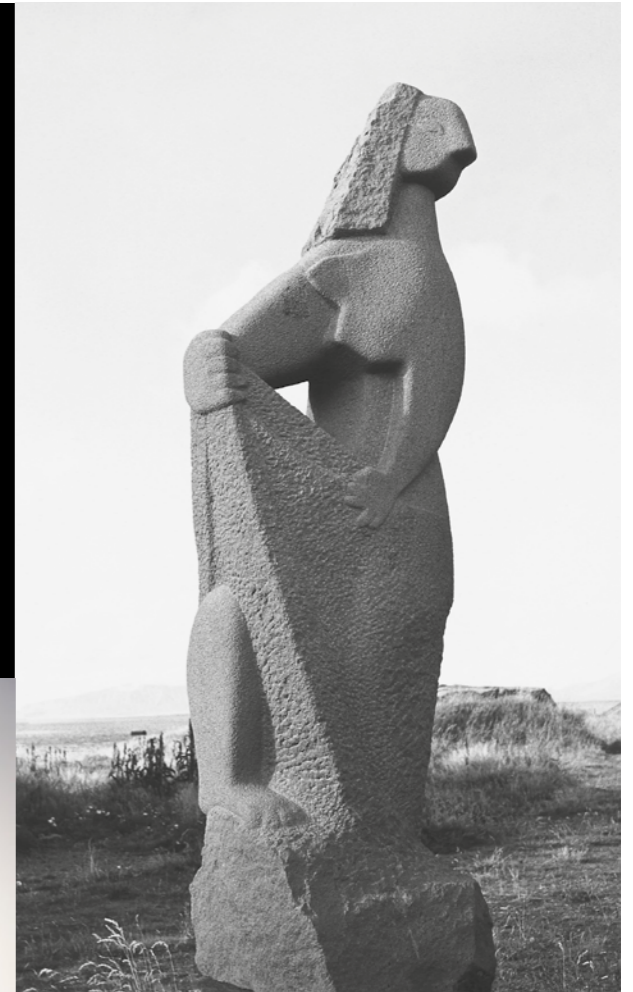
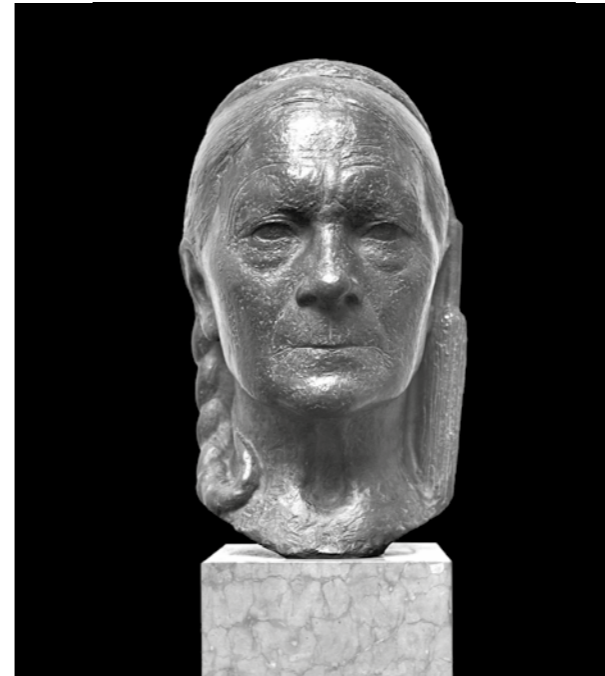
I 1939 kommer der fra hans hånd en to meter høj, primitivistisk stensulptur, *Kvinde/Skulptur*, (Louisiana Museum for Moderne Kunst, Humlebæk), *Familien*, en primitivistisk gruppe i træ (FAOs bygning i Rom), to surrealistiske værker: *Fuglen*, der er et forgyldt bronzerelief på blå baggrund, og den tre meter lange *Drage* i beton, der af kunstneren var tænkt som en advarsel mod nazismen. Og fra samme år er også den store træskulptur, *Mand og kvinde*, (KUNSTEN, Aalborg), hvis abstrakte former udtrykker et humanistisk livssyn og som rummer kimen til hans senere værker i træ. Både *Drage* og *Mand og kvinde* blev udstillet i 1941 på den legendariske udstilling *13 kunstnere i telt*, en udstilling hvor avantgarderkunstnere fra *Helhesten*, på Asger Jorns initiativ, protesterede mod tyskernes besættelse og samtidig forsøgte at få menigmand i tale med en udstilling tæt på det folkelige forlystelsessted, Dyrehavsbakken.

Under besættelsesårene arbejdede Sigurjón Ólafsson på en stor offentlig udsmykningsopgave til Rådhuset i Vejle: to figurgrupper i bornholmsk granit, der symboliserer samtidens basale erhverv, henholdsvis landbrug og håndværk og handel og industri. De har både referencer til romansk granitskulptur og til Kai Nielsens folkekære skulpturer på Blågård's Plads i København. Endnu mens Sigurjón stod og huggede figurerne i haven bag Charlottenborg, opstod der i Vejle protester mod dem. Der udviklede sig en omfattende polemik i både lokale og københavnske aviser med forslag om at sænke skulpturerne i havnen. Der skulle gå en halv snes år inden monumentet i oktober 1955 blev opstillet 'på prøve' på Rådhuset i Vejle. I 2020 blev torvet igen omformet og skulpturerne flyttet tættere på Rådhuset.

instance 1939 – the year in which he received the Eckersberg Medal for the portrait *My Mother*, which he modelled during a stay in Iceland in 1938. Copies in bronze were purchased by Statens Museum for Kunst, Moderna Museet, Stockholm, and Iceland's National Gallery.

In 1939 he produced a two-metre-tall primitivistic stone sculpture, *Woman* (Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk), *The Family* a primitivistic group in wood (FAO's building in Rome), two surrealist works: *The Bird*, a gilded bronze relief on a blue background, and the three-metre-long *The Dragon* in concrete, conceived by the artist as a warning against Nazism. And from the same year there is also the large wooden sculpture, *Man and Woman* (KUNSTEN Museum of Modern Art, Aalborg), the abstract forms of which express a humanistic view of life and contain the seeds of his later works in wood. Both *The Dragon* and *Man and Woman* were exhibited in 1941 at the legendary exhibition *13 kunstnere i telt* [13 Artists in a Tent], an exhibition in which, at Asger Jorn's initiative, avantgarde artists from *Helhesten* protested against the German occupation and at the same time tried to make contact with the general public with an exhibition close to the popular fairground, Dyrehavsbakken.

During the Occupation Sigurjón Ólafsson worked on a large public decoration project for the City Hall Square in Vejle: two groups of figures in Bornholm granite, symbolizing the basic fields of employment at that time: agriculture and crafts, trade and industry. They bear references both to Roman granite sculpture and to Kai Nielsen's popular sculptures at Blågård's Plads in Copenhagen. While Sigurjón was still carving the figures in the garden behind Charlottenborg, protests arose in Vejle against them. There were comprehensive discussions in both local and Copenhagen newspapers with proposals that the sculptures should be

↖ *Min moder/My Mother*, 1938, bronze, h. 43 cm. LSÓ 007. The National Gallery of Denmark, Moderna Museet Stockholm, The National Gallery of Iceland.

↑ *Badende kvinde/Woman Bathing*, 1948, dolerit/dolerite, h. 232 cm. LSÓ 013. Privateje/private collection.

← *Fuglen/The Bird*, 1939, relief, bronze på træplade/bronze on wood board, 193x149 cm. LSÓ 1042. The National Gallery of Iceland.

Kvinde/Woman, 1939, sandsten/sandstone,
h. 206 cm. LSÓ 1053. Louisiana Museum of
Modern Art, Humlebæk.

Dragen/The Dragon, 1939-40, beton-træ/
concrete-wood, 150x300 cm. LSÓ 1051. Gået
tabt/Presumed destroyed.

Mand og kvinde/Man and Woman, 1939, eg-lindetræ/
oak-linden, h. 165 cm. LSÓ 1054. KUNSTEN Museum
of Modern Art, Aalborg.

← *Viking/The Viking*, 1951, dolerit/dolerite, h. 150 cm. LSÓ 112. The National Gallery of Iceland.

↓ Relief til den 90 meter lange façade på kraftværket Búrfell/Relief for the 90 metres long façade of hydropower plant Búrfell, 1966-69, beton/concrete. LSÓ 1232.

Ved afslutningen af Anden Verdenskrig rejste Sigurjón Ólafsson tilbage til sit hjemland, hvor hans første atelier var en militærbarak på Laugarnes, et naturskønt kystområde i udkanten af Reykjavík. Han fik markant betydning for udviklingen af den islandske modernisme i den unge republik, der var blevet grundlagt i 1944. Efter erfaringen med Vejlemonumentet begyndte Sigurjón nu at hugge store skulpturer i den islandske dolerit med det klassiske værktøj, hammer og mejsel og meget ofte uden forudgående skitsearbejde. Men han undersøgte også andre materialers udtryksmuligheder, herunder jern, kobberplader, beton og træ. Uanset hvilke materialer Sigurjón anvendte udstråler værkerne en visuel og taktile styrke og synes at indeholde en indre urkraft.

I Island fik han betydelige monumentale opgaver, herunder de gigantiske bas-relieffer i beton på den 90 meter lange væg på vandkraftværket Búrfell i nærheden af vulkanen Hekla (1966-69), samt *Islandsmerki* (1970-73), der blev opstillet i Reykjavík til minde om republikkens oprettelse. En gennemgang af registranten på hjemmesiden www.LSO.is viser, at der fra Sigurjóns hånd findes et halvt hundrede værker i det offentlige rum.

Sigurjón Ólafssons portrætkunst er længe blevet anset for at være uden sidestykke i det 20. århundrede. Selv så han ingen divergens mellem at arbejde med abstrakte former og et realistisk portræt. I det unge islandske borgerskab var der stor interesse for at lade sig portrættere, hvilket sikrede familiens daglige fornødenheder og kunstnerens egen mulighed for helt suverænt at kunne arbejde med andet end bestillingsopgaver. Sigurjóns sidste arbejdsår var kendetegnet af arbejdet med træskulpturerne. Her var det som om han fik ubegrænset frihed til at genoptage emner fra primitivismen og surrealismen, som havde givet ham så megen inspiration i de formative år i Danmark.

sunk i the harbour. Ten years would pass before the monument was erected on trial in October 1955 in the City Hall Square.

At the end of World War II Sigurjón Ólafsson returned to his home country, where his first atelier was a military barracks on Laugarnes, a scenic coastal area on the outskirts of Reykjavík. He exerted a significant influence on the development of Icelandic Modernism in the young republic that was founded in 1944. After his experience with the Vejle monument Sigurjón now began to carve large sculptures in Icelandic dolerite using the classical tools, hammer and chisel, and often without doing preliminary sketches. But he also explored the expressional possibilities of other materials, such as iron, copper sheets, concrete and wood. Irrespective of what materials Sigurjón used, his works radiate visual and tactile strength and seem to contain a primordial inner force.

In Iceland he received monumental commissions, including the gigantic bas-reliefs in concrete on the 90-metre-long wall at the hydro power plant Búrfell close to the volcano Hekla (1966-69), as well as *Emblem of Iceland* (1970-73), which was erected in Reykjavík to commemorate the foundation of the republic. A review of the registrant at www.LSO.is shows that there are about 50 of Sigurjón's works in public space.

Sigurjón Ólafsson's portraiture has long been regarded as unparalleled in the 20th century. He himself saw no divergence between working with abstract forms and executing realistic portraits. The emergent Icelandic middle class was keenly interested in having themselves portrayed, which secured the family's daily requirements and the artist's own possibilities for occupying himself as he wished on other things than commissioned works. Sigurjón's last productive years

Alene i sine to sidste leveår skabte Sigurjón 63 forskelligartede og ekspressive skulpturer i træ.

Sigurjón Ólafsson's værk har en betydelig plads i den nordiske skulpturhistorie samtidig med at det i en større sammenhæng overskrider en regional modernisme ved at afspejle de internationale brydninger, der foregik i det 20. århundredes billedhuggerkunst.

Efter Sigurjón's død i 1982 stiftede hans familie *Sigurjón Ólafsson Museet* med en betydelig samling af kunstnerens efterladte værker. Museet er indrettet i hans atelier og hjem på stedet, hvor han havde boet og arbejdet siden 1945, det historiske kulturlandskab Laugarnes.

Birgitta Spur. Født på Fyn i 1931 og elev hos billedhuggeren Henry Luckow-Nielsen 1950-52. Hun fortsatte sine studier på billedhuggerskolen på det Kgl. Danske Kunstakademi, indtil hun i 1956 giftede sig med Sigurjón Ólafsson og fulgte ham til Island. Efter Sigurjón's død stiftede hun i 1984 den selvejende institution Sigurjón Ólafsson Museum (Listasafn Sigurjóns Ólafssonar) i Reykjavík. Hun ledede museet indtil 2012, hvor det blev overdraget til den islandske stat. Birgitta Spur har kurateret talrige udstillinger og redigeret de fleste af Sigurjón Ólafsson Museets udgivelser, bl.a. biografien *Sigurjón Ólafsson - Ævi og list I-II* (1998 og 1999) med catalogue raisonné over kunstnerens oeuvre.

were characterised by work on wooden sculptures. Here it was as if he had received unrestricted freedom to resume themes from primitivism and surrealism that had given him so much inspiration during his formative years in Denmark. In the last two years of his life alone, Sigurjón created 63 varied and expressive sculptures in wood.

Sigurjón Ólafsson's oeuvre occupies an important position in the history of Nordic sculpture at the same time as in a broader context it goes beyond a regional modernism by reflecting the international conflicts that took place in 20th century sculptural art.

After Sigurjón's death in 1982 his family founded the *Sigurjón Ólafsson Museum* with a substantial collection of the artist's works. The museum was established in his atelier and home, at the historic site, the Laugarnes peninsula, where he had worked and lived since 1945.

Birgitta Spur. Born on Funen in 1931 and a pupil of the sculptor Henry Luckow-Nielsen 1950-52, Birgitta Spur pursued her studies at the Royal Danish Academy of Fine Art until her marriage with Sigurjón Ólafsson in 1956, when she accompanied him to Iceland. After Sigurjón's death she founded the independent institution The Sigurjón Ólafsson Museum in 1984 (Listasafn Sigurjóns Ólafssonar) in Reykjavík. She headed the museum until 2012, when it was handed over to the Icelandic State. Birgitta Spur has curated numerous exhibitions and edited most of the Sigurjón Ólafsson Museum's publications, among others, *Sigurjón Ólafsson - Ævi og list I-II* (1998 and 1999) with a catalogue raisonné of the artist's oeuvre.

Højsædestøtter/Throne Pillars, 1971, kobber/copper, h. 340 cm. LSÓ 1269. City of Reykjavík.

1908	Født 21. oktober i Eyrarbakki, Island	1960-1962	Fik konstateret lungetuberkulose og opholdt sig de følgende år på sanatoriet Reykjalundur. Fik mulighed for at udføre skulpturer i jern på sanatoriets værksted.
1928-1935	Blev optaget på Det Kongelige Danske Kunstakademis billedhuggerskole hos professor Einar Utzon-Frank.	1962	Deltog i udstillingen <i>Islandsk kunst - gammel og ny</i> , Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk.
1930	Modtog Akademiets mindre guldmedalje. Debutede på <i>Kunstnernes Efterårsudstilling</i> , København.	1966-69	Udførte relieffer i beton til det hydrauliske kraftværk Búrfellsvirkjun.
1931-1932	Studieophold i Rom.	1967	Udstillede som gæst på Charlottenborgs Efterårsudstilling, København.
1934	Ægteskab med billedhuggeren Tove Thomasen. Parret fik atelierlejlighed i Nyhavn 63, København.	1969-1973	Udførte <i>Íslandsmerki</i> , til minde om grundlæggelsen af den islandske republik 1944. Monumentet opstillet 1977 på Hagatorg, Reykjavík.
1935	Afgangseksamen fra Kunstakademiet.	1972	Retrospektiv udstilling i Islands Nationalgalleri, Reykjavík.
1937	Udstillede som gæst på <i>Linien</i> , København.	1979	Deltog i udstillingen <i>Icelandic Art 1944 - 1979</i> , Minnesota Museum of Art.
1939	Modtog Eckersberg medaljen for portrættet, <i>Min Moder</i> . Udførte gennembrudsværket <i>Mand og kvinde</i> . Udstillede med <i>Skandinaverne</i> , i København og Stockholm.	1982	Modtog Den islandske Falkeordens Storridderkors. Modtog Altingets livsvarige hæderslegat i begyndelsen af december. Døde i Reykjavík 20. desember 1982.
1940-1945	Danmark besat af tyske tropper. Sigurjón havde tilknytning til den danske modstandsbevægelse og kunstnere, der senere stiftede COBRA gruppen.		
1941	Deltog i udstillingen <i>13 Kunstnere i Telt</i> , Bellevue.		
1941-1944	Udførte granitskulpturer til rådhuset i Vejle.		
1942	Blev medlem af udstillingssammenslutningen <i>Decembristerne</i> og udstillede på de årlige udstillinger, også efter hjemkomsten til Island.		
1945	Vendte tilbage til Island hvor han de følgende 10 år hovedsagelig arbejdede i sten.		
1952	Deltog i den islandske udstilling, <i>Ijslandse Kunst</i> , Palais des Beaux-Arts, Bruxelles.		
1952	Udførte to monumentale bestillingsopgaver til Island i det store atelier på Kunstakademiets billedhuggerskole på Charlottenborg: statuer af pastor Friðrik Friðriksson, stifter af KFUM i Island, og arbejderføreren Héðinn Valdimarsson.		
1955	Udstillede på <i>Arte Nordica Contemporanea</i> , Rom. Ægteskabet med Tove Ólafsson opløst.		
1956	Giftede sig med Birgitta Spur.		
1958	Retrospektiv udstilling i Listamannaskálinn, Reykjavík.		

1908	Born 21 st October in Eyrarbakki, Iceland.	1960-1962	Resided at the Reykjalundur sanatorium with tuberculosis. Had access to workshop and started working with iron.
1928	Admitted to the Royal Danish Academy of Fine Arts in Copenhagen.	1962	Participated in <i>Islandsk kunst - gammel og ny</i> , Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk
1930	Received the gold medal of the Royal Danish Academy of Fine Arts. Participated for the first time in <i>Kunstnernes Efterårsudstilling</i> , Copenhagen.	1966-1969	Made 90 m long relief in the façade of Búrfell hydropower plant.
1931-1932	Studied in Rome.	1967	Guest in the Charlottenborg Autumn Exhibition, Copenhagen.
1934	Married sculptor Tove Thomasen and they moved into a studio in Nyhavn 63, Copenhagen.	1969-1973	Created <i>Emblem of Iceland</i> , a memorial to the foundation of the Republic of Iceland in 1944. Erected at Hagatorg 1977, Reykjavík.
1935	Graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts.	1972	Retrospective at the National Gallery of Iceland.
1937	Exhibited with the avantgarde group <i>Linien</i> in Copenhagen.	1979	Participated in the exhibition <i>Icelandic Art 1944 -1979</i> , Minnesota Museum of Art.
1939	Awarded the Eckersberg Medal for the portrait of his mother. Made the groundbreaking sculpture <i>Man and Woman</i> . Exhibited with the group <i>Skandinaverne/The Scandinavians</i> , in Copenhagen and Stockholm.	1982	Awarded the Grand Cross of the Icelandic Order of the Falcon. Awarded honorary artist's stipend by Alþingi, the Icelandic Parliament. Passed away in Reykjavík 20th December 1982.
1940-1945	German occupation of Denmark. Sigurjón was closely linked to the Danish resistance movement, and with a group of Danish artists who later formed the COBRA group.		
1941	Exhibited with <i>13 Artists in a Tent</i> , Bellevue, Denmark.		
1941-1944	Carved monumental granite sculptures for Vejle Town Hall square, Denmark.		
1942	Joined the Danish <i>Decembristerne</i> group and exhibited with them each year.		
1945	Returned to Iceland and established a home and studio in a former military hut on the Laugarnes peninsula in Reykjavík. For the next ten years he worked mainly in stone.		
1952	Participated in <i>Ijslandse Kunst</i> , Palais des Beaux-Arts, Bruxelles.		
1952	Provided with facilities at the Royal Danish Academy of Fine Arts in Copenhagen he worked on public statues of the Rev. Friðrik Friðriksson and union leader Héðinn Valdimarsson, both to be erected in Reykjavík.		
1955	Participated in <i>Arte Nordica Contemporanea</i> , Rome. Divorce from Tove Ólafsson.		
1956	Married Birgitta Spur.		
1958	Mid-carrier retrospective in Listamannaskálinn, Reykjavík		

**Sigurjón Ólafsson er repræsenteret på følgende museer /
Sigurjón Ólafsson is represented in following museums:**

ARoS, Aarhus Museum of Modern Art, Denmark
 ASÍ Art Museum, Reykjavík
 Colby College Museum, Maine, USA
 Esbjerg Kunstmuseum, Denmark
 KUNSTEN, Museum of Modern Art, Aalborg
 Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk
 Moderna Museet, Stockholm
 Museum Jorn, Silkeborg, Denmark
 Museum of National History at Frederiksborg Castle, Denmark
 National Gallery of Iceland, Reykjavík
 Reykjavík Art Museum, Reykjavík
 Sigurjón Ólafsson Museum, Reykjavík
 Skissernas Museum, Lund, Sweden
 The Danish National Gallery, Copenhagen
 University of Iceland Art Collection, Reykjavík

Sigurjón Ólafsson fotograferet 1968 ved sin
 skulptur *Favntag* 1949 /

Sigurjón Ólafsson in 1968 with his sculpture
Embrace 1949.

Udstilling / Exhibition

21/5–11/9 2022

Nordatlantens Brygge / The North Atlantic House

Strandgade 91, 1401 Copenhagen

Udstillingskurator / Exhibition Curator: Birgitta Spur

Projektledelse / Project Management:

Birgir Thor Møller, Ásta Stefánsdóttir

Udstillingschef / Head of Exhibitions:

H. K. Rannversson

Direktør / Director: Karin Elsbudóttir

Katalog / Catalog

Tekst / Text: Birgitta Spur, Björn Th. Björnsson

Fotos / Photos: Sigurjón Ólafsson Museum

Oversættelse / Translation: John Kendal, Birgitta Spur

Design: Rasmus Brøndsted

ISBN: 978-87-93411-10-4

Redaktør / Editor: Birgir Thor Møller, Mai Misfeldt

Redaktion/ Editorial team: Mai Misfeldt, Birgir Thor Møller, Ásta
 Stefánsdóttir, H.K. Rannversson, Karin Elsbudóttir

© 2022 Nordatlantens Brygge

Strandgade 91
Christianshavn, 1401 Kbh. K
nordatlantens.dk

